

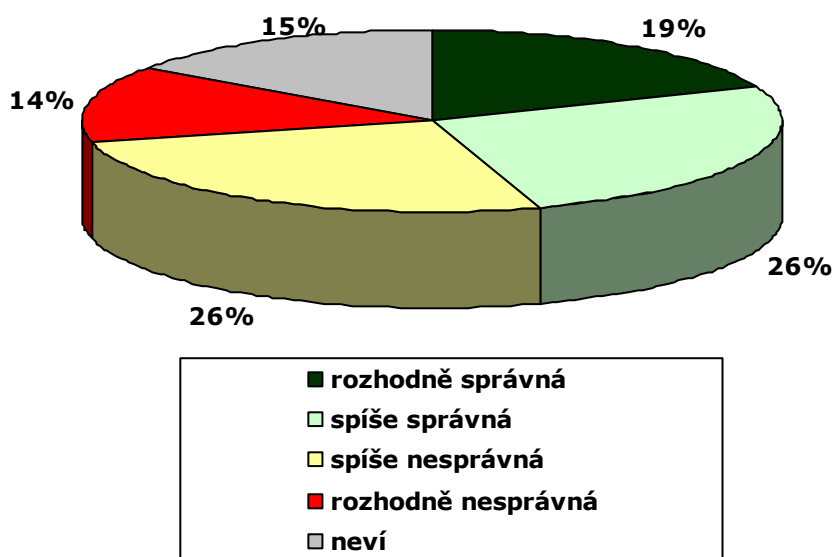
Názory občanů na státní maturitu a na školné na veřejných vysokých školách – září 2015

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v15-09</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. 9. – 14. 9. 2015</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>994</i>
<i>Počet tazatelů</i>	<i>228</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace rozhovorů PAPI a CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OR.238, OR.180</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>19. října 2015</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Milan Tuček</i>

V září 2015 byla do výzkumu Naše společnost zařazena řada otázek týkající se vzdělávacího systému. V této zprávě, která navazuje na předchozí dvě zprávy zabývající se názory veřejnosti na tuto oblast, jsou předložena zjištění týkající se konceptu státních maturit a zpoplatnění vysokoškolského vzdělání.

Mínění veřejnosti o tom, zda je koncept státní maturity v obecné rovině správnou myšlenkou, je nejednotné. Téměř polovina dotázaných (45 %) se domnívá, že je to obecně správná myšlenka (19 % rozhodně správná, 26 % spíše správná), dvě pětiny (40 %) jsou přesvědčeny o opaku (14 % rozhodně nesprávná, 26 % spíše nesprávná). Poměrně velký podíl občanů (15 %) se neumí k otázce obecné správnosti myšlenky jednotné státní maturity vyjádřit (viz graf 1).

Graf 1. Koncept státní maturity je správná myšlenka¹

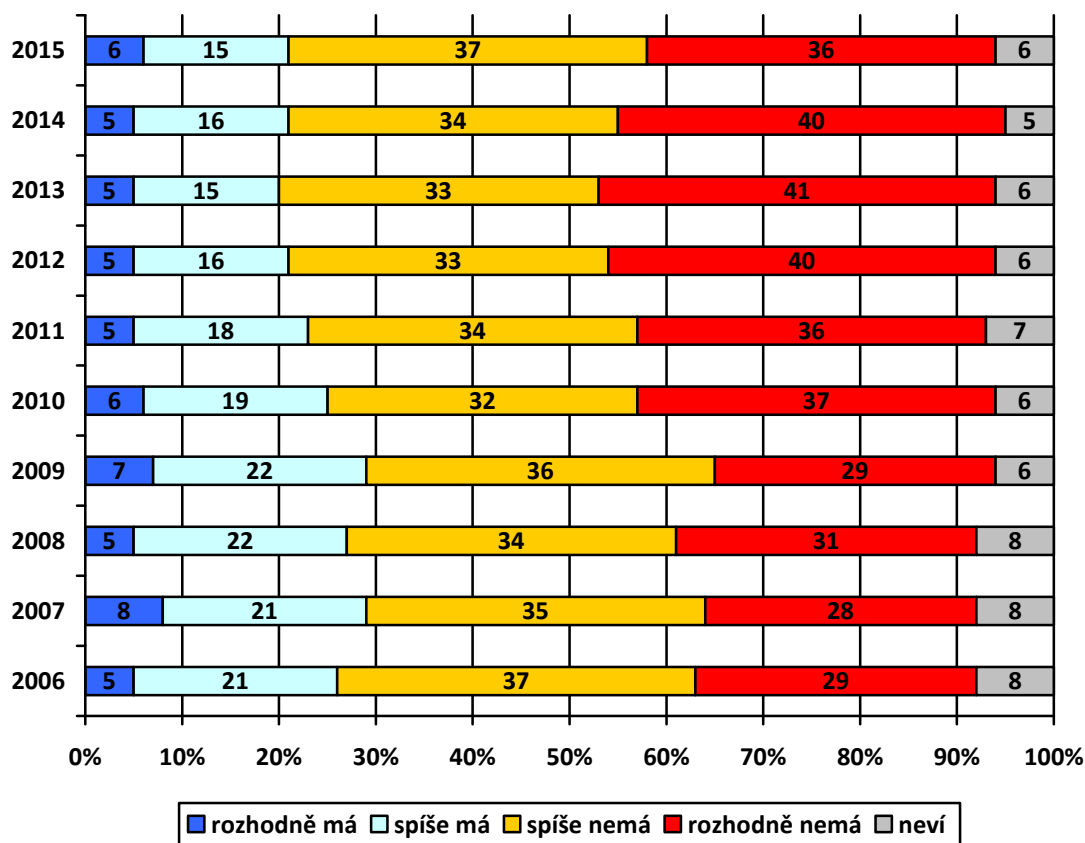
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost* 7. – 14. 9. 2015, 994 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Veřejné mínění se oproti roku 2012, kdy výrazně převažoval podíl těch, kteří považovali myšlenku státních maturit za nesprávnou (49 % oproti 35%), statisticky významně posunulo k názoru o správnosti maturit. Tento názorový posun reflektuje situaci, kdy veřejná diskuse o maturitách a jejich průběhu se do jisté míry zklidnila.

Významné rozdíly v názorech na správnost konceptu státní maturity se objevují v souvislosti s dosaženým vzděláním. Lidé s vysokou školou jsou daleko více přesvědčeni, že státní maturita je správná myšlenka (jedna třetina z nich uvedla odpověď „rozhodně správná“), lidé se základní školou a vyučením jednak častěji nemají názor na koncept státní maturity a jen šestina z nich státní maturitu považuje za rozhodně správnou. Mezi těmi, kterých se státní maturita nejvíce týká (věk 15-19 let), je situace obdobná – šestina z nich „neví“ a jen šestina z nich ji považuje za rozhodně správnou.

Druhá otázka se týkala placení školného na veřejných vysokých školách. K tomuto opatření je postoj české veřejnosti setrvale převážně odmítavý (viz graf 2). V aktuálním výzkumu se pro placení školného vyslovila jen pětina dotázaných (21 %), přičemž pouze 6 % tuto možnost preferuje „rozhodně“, zatímco 15 % zvolilo variantu „spíše“. Téměř tři čtvrtiny obyvatel (73 %) pak se školným na veřejných vysokých školách nesouhlasí, přičemž 37 % s tím nesouhlasí „rozhodně“ a 36 % „spíše“. 5 % dotázaných nemá v otázce školného jasno a uvedlo odpověď „nevím“.

¹ Znění otázky: „Myslíte si, že zavedení státní maturity společné pro všechny střední školy je obecně správnou nebo nesprávnou myšlenkou?“ Varianty odpovědí: rozhodně správnou, spíše správnou, spíše nesprávnou, rozhodně nesprávnou.

Graf 2. Má nebo nemá se platit školné na veřejných vysokých školách?²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 7. – 14. 9. 2015, 994 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Z údajů v grafu 2 je přitom patrné, že od roku 2009, kdy podpora školného dosahovala 29 %, došlo k postupnému poklesu této menšinové podpory (v předchozích dvou letech se pohybovala podobně kolem 20-21 %). Nesouhlas se zavedením školného naopak postupně sílil, což se projevilo nejen celkovým zvýšením podílu nesouhlasících, ale i poměrně výrazným nárůstem podílu těch, kdo školné na veřejných vysokých školách „rozhodně“ odmítají.

Podrobnější analýza ukázala, že relativně vyšší podporu má zavedení školného mezi dotázanými, kteří se hlásí k pravici (třetina z těch, kteří se hlásí k pravici, je pro placené veřejné vysoké školy, oproti šestině mezi levicí), a mezi dotázanými s vysokoškolským vzděláním (30 % oproti 12 % mezi dotázanými se základním vzděláním). Za pozornost stojí, že mezi nejmladší generací (té se školné nepochybně týká) „rozhodně nesouhlasí“ s placením školného téměř polovina dotázaných (47 %), kdežto ve střední generaci (tj. mezi rodičovskou generací) třetina.

² Otázka: „Má nebo nemá se podle Vašeho názoru platit na veřejných vysokých školách školné? Rozhodně má, spíše má, spíše nemá, rozhodně nemá?“